

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΑΠΑΝΤΑ
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1982
Σελ. 89-94

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἄν ἄλλη τις χρηστή γυνὴ εἶδε ποτε καλὰ νοικοκυριά εἰς τὰς ἡμέρας τῆς, ἀναντιρρήτως εἶδε τοιαῦτα καὶ ἡ θεια-Σοφούλα Κωνσταντινιά, σεβασμία οἰκοδέσποινα ἑβδομηκονταετῆς, κάτοικος παραθαλασσίου κώμης εἰς μίαν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου.

Τὴν ἐκάλουν κοινῶς Σαραντανού, καὶ πολλοὶ ὑπέθετον ὅτι τὸ ἐπίθετον τοῦτο τῇ ἀπεδόθη, διότι δῆθεν εἶχεν ἴσον μὲ σαράντα γυναικῶν νοῦν, ὅπερ δὲν ἐνομιζέτο ὑπερβολή. Ἄλλοι ὅμως ἔλεγον ὅτι ἡ λέξις ἐσχηματίσθη κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ Σαραντανονοῦ, ἤτοι νοννὰ μὲ σαράντα βαπτιστικούς.

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι, ἂν δὲν εἶχε φθάσει εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, δύο ἢ τρεῖς μονάδες τῆς ἔλειπον, καὶ ἤλπιζε προσεχῶς νὰ συμπληρώσῃ τὴν τεσσαρακοντάδα. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι αὐτὴ κατ' ἀρχὰς εἶχε βαπτίσει οἰκειοθελῶς μόνον πέντε ἢ ἕξ νήπια τῶν γειτόνων τῆς, ὅσα καὶ πᾶσα ἄλλη καλὴ οἰκοκυρὰ συνήθως βαπτίζει. Ἀλλ' ὅταν ἅπαξ ἐγνώσθη καὶ ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε καλὸ χέρι, τότε ὅλαι αἱ γειτόνισσαι, συγγενεῖς, παρασυγγενεῖς, κολλήγισσαι, ἤρχισαν νὰ τὴν πολιορκοῦν.

Εἶχε πάρει καλὸ ὄνομα, ὅτι τῆς ἐζοῦσαν τὰ παιδιὰ, ὅσα ἀνεδέχετο ἐκ τῆς κολυμβήθρας. Εἶναι δὲ τόσον σπουδαῖον νὰ εὔρεθῇ νοννὰ «νὰ τῆς ζοῦν τὰ παιδιὰ», ὅσον καὶ ἱερεὺς «νὰ πιάνῃ τὸ διάβασμά του».

Ἡ θεια-Σοφούλα ὅμως ὑπέφερε μετὰ χάριτος τὴν ἀγγαρείαν ταύτην. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ φωτίκια* εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, χιτῶν καὶ κουκούλιον μετὰ σταυροῦ, καθὼς καὶ τὰ μαρτυριάτικα*, ἑαρινὴ βροχὴ λεπτῶν καὶ διλέπτων διὰ τοὺς ἀγνιόπαιδας, ἐκόστιζαν ἐν ὅλῳ δέκα γρόσια.

Ἡ θεια-Σοφούλα ὡμοίαζε μὲ τὴν ἐπιμελῆ ἀνθοκόμον, ἥτις δὲν ἀρκεῖται νὰ φυτεύῃ μόνον τὰ ἄνθη τῆς, ἀλλὰ τὰ περιθάλλει καὶ τὰ καταρδεύει. Ἠγάπα τὰ πνευματικά τῆς τέκνα ὡς τέκνα τῆς ἐγκαρδιακά, τὰ ἐθώπευε, τὰ ἐφίλευε, καὶ τὰ ἐπαιδαγωγεῖ.

Ὁ μπαρμπα-Κωνσταντῆς, ὁ πρῶτος γρινιάρης τοῦ χωρίου, δὲν συνεμερίζετο τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τῆς συζύγου του.

— Ἄ, μπράβο! φίλευέ τα τ' ἀναδεξιμία σου, μουρή!... ἐγόγγυζεν ἐκάστοτε, ὁσάκις τὴν ἔβλεπε μεριμνῶσαν περὶ τῶν ἀναδεκτῶν τῆς ἡῤες κι ἀλωνίζεις, μουρή!...

Ἡ θεια-Σοφούλα ὀλίγον ἀνησύχει περὶ τῆς ἰδιοτροπίας ταύτης τοῦ συζύγου τῆς, ὅστις ἦτο ἀγαθὸς ἄνθρωπος εἰς τὰς καλὰς του ὥρας. Ἐπειτα ὁ μπαρμπα-Κωνσταντῆς σπανίως ἐφαίνετο ἐν τῇ πολίχνῃ. Ἀφότου ἔπαυσε τὰ θαλάσσια ταξίδια, ἠσχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του. Κατὰ πᾶσαν πρωίαν ἵππευεν ἐπὶ τοῦ εὐρώστου ἡμίονου του, ἐτρέπετο εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ ἐπανήρχετο μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, περὶ τὰ 184..., ἡ θεια-Σοφούλα εἶχε φθάσει εἰς τὸ τριακοστὸν ἔνατον βαπτιστικόν. Ἐν μόνον τῇ ἔλειπε διὰ νὰ τὰ κάμη σαράντα, πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεώς τῆς. Ἐβάπτιζεν ἀδιακρίτως ἄρρενα καὶ θήλεα, ἀλλ' ἐφρόντιζε νὰ δίδῃ ἀκριβεῖς σημειώσεις εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ πνευματικούς, διὰ νὰ μὴ τυχὸν γίνῃ κανὲν συνοικέσιον εἰς τὸ μέλλον μετὰξὺ δύο ἑτεροφύλων ἀναδεκτῶν, καὶ κολασθῇ ἡ ψυχὴ τῆς.

Κατ' ἔτος τὴν Μ. Πέμπτην, μεγίστη κίνησις ἐγένετο ἐν τῇ εὐρυχώρῳ αὐλῇ τῆς οἰκίας. Ἡ θεια-Σοφούλα ἀνεσφουγγῶνετο* μέχρις ἀγκώνων, καὶ ἐζύμωνε μόνη τῆς τὰς τριάκοντα ἐννέα ἀυγοκουλούρας διὰ τοὺς τοσοῦτους βαπτιστικούς τῆς... Ἀλλὰ πλὴν τῶν βαπτιστικῶν ὑπῆρχον καὶ τὰ ἐγγόνια καὶ τὰ δισέγγονα, καὶ ταῦτα δὲν ἦσαν ὀλιγάριθμα.

Ἐν συνόλῳ ἐχρειάζετο ἑβδομήκοντα καὶ πλέον κοκκῶνες*, δηλ. παιδικὰς κουλούρας, διὰ τοὺς βαπτιστικούς, διὰ τοὺς ἐγγόνους καὶ τὰ δισέγγονα. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δὲν συμπεριλαμβάνονται αἱ μεγαλύτεραι κουλοῦραι, τὰς ὁποίας παρεσκεύαζε διὰ τὰς συντεκνίσσας, διὰ τὰς ἀνεψιάς καὶ δισεξαδέλφας τῆς.

Μέγας δὲ ἐβόμβει ὁ ἔσμος τῶν ἀναδεκτῶν καὶ δισεγγόνων περὶ τοὺς ἀνθῶνας τῆς αὐλῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἀπὸ τῆς τρίτης ὥρας τοῦ δειλινοῦ, καθ' ἣν ὁ μπαρμπα-Κωνσταντῆς ἐξηγείρετο τοῦ μεσημβρινοῦ ὕπνου, μὲ δριμείαν ἐπικαθημένην τῆς ρινὸς τὴν χολήν, καὶ ἐφόρει τὸ τσόχινον βρακίον του, ἐπύργωνεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μεγαλοπρεπὲς τὸ τυνησιακὸν φέσι του, ἐλάμβανεν ὡς σκῆπτρον τὴν μεγάλην ἠλεκτροστόμον τσιμπούκαν του, ἀνήρτα ἀπὸ τῆς ὀσφύος βαθύκολπον τὴν μεταξωτὴν καπνοσακκούλαν, καὶ κατήρχετο εἰς τὸ καφενεῖον νὰ εἰσπνεύσῃ τὴν θαλασσίαν αὔραν, ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἡ εὐρεῖα καὶ τετράγωνος αὐλὴ παρεδίδετο ἐξ ἐφόδου εἰς τὴν λεηλασίαν τῶν βαπτιστικῶν καὶ τῶν δισεγγόνων. Μεγίστην εὐτυχίαν καὶ ἀνήκουστον ἡδονὴν ἐνόμιζον τότε τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς, ἂν κατῶρθωνον νὰ παρειαδύσωσιν εἰς τὸ προαύλιον τῆς θεια-Σοφούλας, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς μυθῶδες τι. Πολλὰ αὐτῶν

προέτεινον τὰς κεφαλὰς διὰ τῶν σχισμῶν τῆς κλειστῆς αὐλείου θύρας, ἥτις ἐμοχλεύετο ἔσωθεν ὑπὸ τῶν ζηλοτύπων βαπτιστικῶν διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας ἔνδυμα γάμου. Ἄλλα παιδιά τολμηρότερα ἀνεΐρπον εἰς τὸν θριγκὸν τοῦ τοίχου τῆς αὐλῆς καὶ εὗρισκον τρόπον νὰ εἰσπηδήσωσιν ἐκεῖθεν εἰς τὰ ἔνδον. Ἄλλ' ἀλλοίμονον ἂν παρετηροῦντο ὑπὸ τῶν ἀγρύπνων εὐνοουμένων. Ἀπεδιώκοντο μὲ τσιμπήματα καὶ μὲ δοντιές, ὡς ὁ κηφὴν ὑπὸ τῶν μελισσῶν.

Τὴν Μεγάλην Πέμπτην τοῦ ἔτους 185... ὅλοι οἱ ἀναδεκτοὶ ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ αὐλῇ τῆς γραίας Σοφούλας. Ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν ἦτο ἡδὴ νεανίας εἰκοσαετής, τὸ δὲ νεώτερον ἦτο κοράσιον διετές, εἰς ὃ ἡ νοννὰ εἶχε δώσει τὸ ὄνομά της. Τὸ βρέφος τοῦτο ἦτο τὸ τεσσαρακοστὸν πνευματικὸν γέννημα τῆς θεια-Σοφούλας.

Εἶχε γεννηθῆ τέλος τὸ ἀπὸ πολλοῦ προσδοκώμενον τοῦτο συμπλήρωμα τοῦ προωρισμένου ἀριθμοῦ, καὶ ἦτο τὸ χαδευμένον τῆς θεια-Σοφούλας. Ἡ νοννὰ ἔτρεφε φιλοδόξους σκοποὺς ὡς πρὸς τὸ μέλλον τοῦ θυγατρίου τούτου. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ μπαρμπα-Κωνσταντῆς ἐξ ὅλων τῶν ἀναδεκτῶν μόνον τὸ μικρὸν τοῦτο ἠνείχετο. Ἡ στοργὴ ὅμως τῆς θεια-Σοφούλας πρὸς αὐτὸ ἔφθανε μέχρι παραφροσύνης.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ θεια-Σοφούλα ἦτο κλειστὴ εἰς τὸ ἰσόγειον καὶ ἐζύμωνεν. Ἐκ τῶν παιδίων τινὰ τὴν ἐπολιόρκουν ἔξωθεν τῆς θύρας παραμονεύοντα.

Τὰ πλεῖστα ὅμως ἔπαιζον ταραχιδῶς περὶ τὸν ὑπερμεγέθη ληνόν, πλησίον τοῦ ἐλαιοτριβείου, τὸ κρυφτάκι, καὶ ἄλλα ἐθορύβουν περὶ τὰς κιγκλίδας τοῦ κήπου καὶ πλησίον τοῦ φρέατος.

Ἡ μικρὰ Σοφούλα, ἥτις ἦτο μόλις διετής, ὡς εἶπομεν, ἐξέπεμπε χαρμολογίας κραυγὰς, ἐψέλλιζεν ὡς νεοσσὸς χελιδόνος, καὶ ἔτρεχε καὶ αὐτὴ κατόπιν τῶν ἄλλων παιδίων. Ἡ νοννὰ της ἐζήτησεν κατ' ἀρχὰς νὰ τὴν κρατήσῃ πλησίον της, ἀλλ' ἡ μικρὰ ἐστενοχωρήθη, καὶ ἀπήτησε νὰ ἐξέλθῃ.

— Νὰ πάω κ' ἐγὼ νὰ παίξω, νοννά μου;

— Τί νὰ παίξῃς ἐσύ;

— Τὸ κλυφτάκι, νοννά μου! ἐτραύλισεν ἡ μικρὰ.

— Δὲν παίζουσι τὰ κορίτσια τὸ κρυφτάκι, τῇ εἶπεν αὐστηρῶς ἡ νοννὰ.

Ἡ μικρὰ δὲν ἐμεμψιμοίρησε μὲν, ἀλλὰ ἐσκυθρώπασεν. Ἰδοῦσα τοῦτο ἡ νοννὰ, ἔκραξε τὴν Ἀθηνιώ, εἰκοσαετῆ τὴν ἡλικίαν, δουλεύτραν της, ἥτις ἦτο καὶ αὐτὴ μία τῶν βαπτιστικῶν της καὶ τῇ ἐνεπιστεύθη τὴν μικρὰν, συστήσασα αὐτῇ αὐστηρὰν ἐπαγρύπνησιν.

Ἄλλ' ἡ Ἀθηنيῶ ἐλησμόνησεν ἅμα ἀκούσασα τὴν σύστασιν τῆς κυρίας τῆς, καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰς πεζούλας ἐκάθηντο τέσσαρες ἢ πέντε γειτόνισσαι, καὶ γνωρίζομεν πόσον περισπούδαστος εἶναι ἡ συνδιάλεξις τῶν ἀέργων γυναικῶν, ἐκάθισε πλησίον αὐτῶν, καὶ ἄφησε τὴν μικρὰν Σοφούλαν νὰ τρέχη.

Δὲν ἤρκεσε τοῦτο, ἀλλὰ παραγγεληθεῖσα ὑπὸ τῆς κυρίας τῆς νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος, ἐγέμισε μὲν τὴν στάμνον, ἀλλὰ δὲν ἐφρόντισε νὰ κλείσῃ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ὅπως τὸ εὔρε κεκλεισμένον, τὸ ἄφησε δὲ ἀνοικτόν. Ἀπροσεξία εἰς ἣν οὐδέποτε θὰ ὑπέπιπτεν ἡ γραῖα Σοφούλα ἢ ἄλλη φρόνιμος γυνή. Μὴ τις δὲ ἀμφιβάλῃ ὅτι τὴν σύστασιν ταύτην ἡ γραῖα ἔκαμε χιλιάκις εἰς τὴν δουλεύτραν τῆς, ἀλλ' ἡ Ἀθηنيῶ δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων τῶν γυναικῶν αἵτινες καθίστανται προσεκτικαί.

Εἰς τὴν ἀκμὴν λοιπὸν τῆς πλήρους ἐνδιαφέροντος συνδιαλέξεώς των, ἤκουσαν αἴφνης αἱ εἰς τὴν πεζούλαν καθήμεναι γυναῖκες κρότον τινά, ὡς πλατάγησιν σώματος πίπτοντος εἰς ὕδωρ, καὶ συγχρόνως πεπνιγμένην κραυγὴν, καὶ μετ' αὐτὴν δευτέραν κραυγὴν δυνατωτέραν.

Αἱ γυναῖκες ἀνωρθώθησαν αὐτομάτως.

Ἀλλὰ πρὶν αὐταὶ κινηθῶσιν, ἡ θύρα τοῦ ἰσογείου ἠνοιχθη μετὰ κρότου, καὶ ἡ θεια-Σοφούλα, ἔντρομος, ἀνυπόδητος, μὲ τὲς κάλτσες μόνον, γυμνώλενος, μὲ τὰς χεῖρας ζυμαρωμένας, ἔτρεξε πρὸς τὸ φρέαρ κράζουσα:

— Τὸ κορίτσι! τὸ κορίτσι!

Διὰ τῆς εἰς τὴν στοργὴν ἰδιαζούσης μαντείας, ἡ θεια-Σοφούλα ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ἡ μικρὰ τῆς βαπτιστικὴ εἶχε πέσει ἐντὸς τοῦ φρέατος. Καὶ τῷ ὄντι δὲν ἠπατᾶτο.

Ἐνῷ ἔτρεχεν ἡ Σοφούλα, ἰδοῦσα ὁτὸστόμιον τοῦ φρέατος ἀνοικτόν, ἐπλησίασε, προσεκολλήθη ἐπὶ τοῦ χθαμαλοῦ ξυλίνου φραγμοῦ, εἶδεν ἐπὶ τοῦ ὕδατος εἰκονιζομένην τὴν ἀγγελικὴν ξανθὴν μορφήν τῆς, ἤρχισε νὰ τῇ προσμειδιᾷ, ἔκυψεν ὑπερμέτρως, ὠλίσθησεν ἐπὶ τῆς στυλπνῆς ὡς ἐκ τῆς συχνῆς προστριβῆς τοῦ σχοινίου σανίδος, καὶ ἔπεσε κατακέφαλα ἐντὸς τοῦ φρέατος.

Αἱ ἄλλαι γυναῖκες, καὶ ἡ Ἀθηنيῶ μετ' αὐτῶν, καθ' ὑπερβολὴν διαστέλλουσαι τοὺς βραχίονας, ἔτρεξαν κατόπιν τῆς θεια-Σοφούλας.

— Ἐναν κουβά! ἓνα γιουρδέλι! ἐκραύγαζεν ἔκφρων ἡ γραῖα Σοφούλα.

— Ἐνα τσιγγέλι! ἔκραξε καὶ ἡ Ἀθηنيῶ σκοτισμένη· (ὡς νὰ εἶχε πέσει δηλ. εἰς τὸ φρέαρ τὸ ἰβάνιον, δι' οὗ ἀντλοῦσιν ὕδωρ).

— Τὰ τσιγγέλια νὰ σὲ τραβοῦν, σκύλα! τῇ ἔκραξε μὲ κεραυνοβόλον βλέμμα ἡ θεια-Σοφούλα. Μοῦ ἔπνιξες τὸ παιδί.

Ἡ γραῖα τῶ ὄντι δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι τὸ δυστύχημα ὠφέιλετο εἰς τὴν ἀπροσεξίαν τῆς δουλεύτρας της.

— Νὰ κατεβῶ ἐγὼ στὸ πηγάδι, νοννά, τῇ εἶπεν ἡ Αθηنيώ.

Ἐπειδὴ ἐβράδυνε νὰ φανῇ πουθενὰ *κουβάς*, διότι εἶναι γνωστὸν πόσον τὰ χάνουν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις, καὶ ἐνῶ μία τῶν γυναικῶν ἔτρεχεν ἀπ' ἐκεῖ, ἄλλη ἀπ' ἐδῶ, καὶ ἡ μικρὰ ἐν τῶ μεταξὺ ἐπνίγετο, ἡ θεια-Σοφούλα ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Αθηنيώ τὴν χάριν ταύτην. Ἦξευρε δὲ ἄλλως, ὅτι εἰς τοῦτο, καθὼς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν εἰς τοὺς ἄνδρας μᾶλλον ἀρμόζουσιν, ἦτο ἐπιτηδεῖα.

Ἡ Αθηنيώ λοιπὸν ἐσήκωσε τὰ φουστάνια της ὑπεράνω τοῦ γόνατος, καὶ πατοῦσα εἰς τὰς γνωστὰς αὐτῇ ἐσοχὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ λιθοκτίστου τοῦ φρέατος, τὰς ἐπίτηδες κατασκευαζομένας εἰς πᾶσαν ὀρυχὴν φρέατος, κατῆλθε μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος.

Οὐδαμοῦ ἐφαίνετο ἡ μικρὰ.

Τὸ βάθος τοῦ ὕδατος ἦτο τρεῖς ἴσον μὲ ἀνάστημα ἀνδρός, καὶ ἡ Αθηنيώ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ κατωτέρω.

Ἐν τῶ μεταξὺ εὐρέθη καὶ ὁ *κουβάς*, καὶ κατεβιβάσθη μέχρι τῶν χειρῶν τῆς Αθηنيῶς. Αὕτη ἔλαβε τὸ σχοινίον καὶ ἤρχισε νὰ περιστρέφῃ τὸ ἰβάνιον ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Ἡ θεια-Σοφούλα ὠλόλυζε καὶ ἔσχιζε τὰς παρειάς της. Ἡ καρδιά της δὲν ἠσθάνετο πλέον τῆς ἐλπίδος τὴν θαλπωρήν...

Τέλος τὸ ἰβάνιον προσέκοψεν εἰς σῶμά τι ἀνερχόμενον. Ἡ μικρὰ ἀνέβη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἦτο ἤδη πτώμα...

Ἡ κεφαλὴ ἦτο δεινῶς μεμωλωπισμένη. Κατενεχθεῖσα σφοδρῶς εἰς τὸ ὕδωρ εἶχε κτυπήσει ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐζαλίσθη, κατέπιε πολὺ νερόν, καὶ δὲν ἀνῆλθε ταχέως εἰς τὴν ἐπιφάνειαν...

.....

Ἐπὶ ζωῆς της δὲν ἐπαρηγορήθη ἡ θεια-Σοφούλα διὰ τὸ οἰκτρὸν τοῦτο ἀτύχημα. Ἰσα ἴσα ἡ τελευταία βαπτιστικὴ της!...

Διετήρησε δὲ τὴν πρὸς τὴν ἀθάναν νεκρὰν στοργὴν της μέχρι εὐσεβοῦς προλήψεως. Ζήσασα ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη ἀκόμη, κατεσκεύαζεν ἀνελλιπῶς κατ'

ἔτος τῆ Μ. Πέμπτη τὴν κοκκῶνα τῆς ἀτυχοῦς μικρᾶς, καὶ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα, ἅμα ἐπέστρεφε τὸ πρῶν ἀπὸ τῆς λειτουργίας τῆς Ἀναστάσεως ἤνοιγε, τότε μόνον, τὸ ἄχρηστον μεῖναν φρέαρ καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ ὕδωρ τὴν κοκκῶναν καὶ τὰ κόκκινα ἀγὰ τῆς μικρᾶς Σοφούλας τῆς.

Ἐβεβαίον δὲ ἡ ἀγαθὴ γυνή, ὅτι ἀνεξήγητος εὐωδία ἀνήρχετο τότε ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ὡς θυμίαμα ἀθώας ψυχῆς ἀναβαῖνον πρὸς τὸν θεάνθρωπον Πλάστην.

(1888)